

БЛАКІТНЫЯ ХВАЛІ БЕЛАРУСКАГА ЛЁНУ

— Васілінка, у цябе такі прыгожы ўбор! — усхвалявана адзначыў Лянок.

— Так, — задаволена ўсміхнулася Васілінка, — гэта нацыянальнае адзенне беларускіх жанчын: спадніца, вышываная кашуля, фартух.

— А ў маёй бабулі ёсць прадзедава кашуля і штаны, — паведаміў Лянок.

— А яшчэ мне бабуля казалася, што гэта ўсё не куплялі, а рабілі самі, — дадала Васілінка.

— Няўжо? — здзівіўся Лянок.

— Так, так. Гэта ўсё калісьці было раслінай.

Паслухайце беларускую народную песню «Ох, і сеяла Ульяніца лянок» і праспявайце разам.

1. Ох, і сеяла Ульяніца лянок,
Ох, і сеяла Іванаўна лянок.

Прыпеў: Ох, сэрца лянок!

Мая радасць ты, лянок,
Усё бялюсенькі кужалёк.

2. Ох, палола Ульяніца лянок,
Ох, палола Іванаўна лянок.

3. Ох, і рвала Ульяніца лянок,
Ох, і рвала Іванаўна лянок.

4. А сарваўшы, у снапчкі ставіла,
А сарваўшы, у снапчкі ставіла.

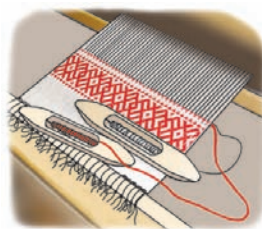
5. Ох, і слала Ульяніца лянок,
Ох, і слала Іванаўна лянок.

6. Ох, і прала Ульяніца лянок,
Ох, і прала Іванаўна лянок.

7. Ох, і ткала Ульяніца лянок.
Ох, і ткала Іванаўна лянок.

8. А саткаўшы, ды сарочак
нашыла,
А саткаўшы, ды бялёных
нашыла.

З якой расліны вырабляюць на Беларусі тка-
ніну? Паслухайце верш. Чаму ў мамы добры
настрой?

Лён-ляночак

Мікола Чарняўскі

На сцяблінцы кожнай —
Сіненькі званочак:
Хораша на рánkу
Лён расцвіў, ляночак.

Мама сцэжкай крочыць.
Сонцам ззяюць вочы:
Добры ў нашай мамы
Вырас лён-ляночак.

Ветрык павява́е,
Шэпчаца з ляночка́м.
Мама нам ляночку
Падпляла́ ў вяночкі.

— Расцвіта́йце, дзеці,
Нібы лён-ляночак —
Будзе светла ў свеце
Ад блакі́тных вочак!

1. Прачытайце радкі верша, якімі можна падпісаць малюнак.
2. Прачытайце словы маці. Якія пачуцці перадае аўтар?
3. Якія словы верша ствараюць сонечны, ясны настрой? Прачытайце верш выразна.
4. Што нагадвае поле, калі цвіце лён? Закончыце выказванні:
 - Поле лёну блакітнае як
 - Кветка лёну блакітная як
5. Што рабілі жанчыны, каб з ільну атрымаць тканіну і пашыць адзенне? Якія якасці характару патрэбныя ім для гэтага? (Працавітасць, настойлівасць, узаемадапамога.)

6. Разгледзьце карціну мастака Мікалая Багданава-Бельскага «Дзеці ў хаце». У што апранутыя дзеці? З чаго пашыта іх адзенне? Які яшчэ прадмет з ільняной тканіны бачны на карціне?

Разгледзьце выявы ручнікоў. Што можна сказаць пра майстрых, якія іх ткалі і вышывалі? Ці ёсць у вашым доме беларускі ручнік? Раскажыце, які ён, хто яго зрабіў.

Схавáлася — *рус.:* спряталось.

Заўва́жыў — *рус.:* заметил.

Прачытайце загаловак твора. Як, па-вашаму, можа выглядаць хмарчын ручнік? Прачытайце апавяданне. Як называецца хмарчын ручнік?

Хмарчын ручнік

Скон-чы-ла-ся вясна, і пачалося лета. Аднойчы мя-дзве-дзі-ка Патапку памылі, выцерлі чыстым ручніком. Маці пачала прыбіраць у хаце, а ён пры-ма-сціў-ся ля акна.

Нечакана выплыла хмарка. Паліў цёплы летні дожджык. Патапка бачыў, як ён мые дрэвы і кусты.

Хмарка паплыла далей. Зноў выглянула сонца. І Патапка заўважыў на небе... каляровы ручнік.

— Мамачка! — крыкнуў ён. — Глянь: хмарка ручнік пакінула!

— Дзе ён?

— Вунь, на небе, — паказаў лапай Патапка і дадаў:

— Я ведаю навошта. Каб дрэвы, па-мыўшы-ся, магли вы-цер-ці-ся.

Тут сонейка схавáлася — і ручнік прапаў.
— А дзе ручнік? — захныкаў Патапка.
— Чаго ты плачаш, дурненькі? — пачала суцяшаць маці. — Сам жа сказаў, што хмарка пакінула ручнік, каб дрэвы маглі выцерціся пасля дажджу. Дрэвы выцерліся, і хмарка забрала свой ручнік.

Маці загадкава ўсміх-ну-ла-ся:

— Дык ты ведаеш, пра які ручнік я кажу?

— Хмарчын ручнік? — адказаў Патапка. — Я здагадаўся: гэта — вясёлка.

Паводле Расціслава Бензерука.

1. З чым Патапка параўнаў вясёлку? Чаму?
2. Навошта, на думку мядзведзіка, хмарка пакінула ручнік?
3. Куды дзеўся ручнік? Прачытайце.
4. Прачытайце выразна па ролях размову мамы і мядзведзіка Патапкі.

Як вы звяртаецеся да мамы? Якія словы ўдзячнасці ёй гаворыце? (Любая мамачка, матулечка, дзякую табе, я табе вельмі ўдзячны.)